
402
COLECȚIA „POVESTIRI
ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"
COLECȚIA
POVESTIRI
ȘTIINȚIFICO-
FANTASTICE
Ceșnimro

402

SCIENCE-FICTION-UL BRAZILIAN ȘI COLORATURA LUI APARTE:

ZORA SELJAN

Cuvîntul

LEON ELIACHAR

Experiența

7 mini-S.F.

de EUGEN MORARU
și MIHU ANTIN

Redactor literar: ADRIAN ROGOZ
Coperta desen: NICU RUSSU
Desene interioare: MIHU ANTIN
Portrete: ALEXANDRU DIACONU
Prezentarea grafică: ARCADIE DANELIUC

Colecția „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"
editată de revista
Știința și Tehnica
Anul XVII
15 august 1971

SCIENCE-FICTION-UL BRAZILIAN ȘI COLORATURA LUI APARTE

Ne face plăcerea să oferim cititorilor noștri povestirile a doi autori de science-fiction din Brazilia. Dacă Experiența de Leon Eliachar ține mai mult de modul funambulesc, Cuvîntul de Zora Seljan abordează mai frontal anticipația. Amîndouă povestirile au însă o coloratură care le distinge atît de producțiile SF nord-americane cît și de cele europene. Se simte din ele că știința și tehnica n-au același ecou ca în țările mai dezvoltate industrial.

Intr-adevăr, Brazilia este o țară (aproape un continent, Europa nefiind cu mult mai mare) de contraste violente. Extrem de bogată ca resurse naturale (de pildă, posedă o treime din rezerva mondială a zăcămintelor de fier), îndrăzneață în năzuințele ei de progres (Brasilia este, probabil, cel mai uimitor de modern oraș din lume). Statele Unite ale Braziliei pot fi considerate totuși ca subdezvoltate economic : în junglele ei tropicale trăiește o numeroasă populație aflată la limitele primitivismului ; energia electrică de care dispune e de aproape opt ori mai puțină decît aceea a Japoniei (ambele avînd în jurul a o sută de milioane de locuitori). Nu este de mirare astfel ca, în ciuda eforturilor spre progres depuse de personalitățile luminate ale acestui popor, mentalitatea a zeci de milioane de oameni să fie încă grevată de lanțurile trecutului, de mizerie, de subalimentare, de analfabetism, de misticism.

Sub această prismă trebuie privită povestirea Zorei Seljan pentru a înțelege strădania ei demitizantă, în consens cu edificarea unei viziuni moderne despre lume. Obsedată de simbolurile religioase, literatura țărilor sud-americane oferă scriitorilor ei nonconformiști chiar în această zonă a eresurilor un prilej de confruntare și de înfruntare. Ca și în povestirea scriitorului columbian Gabriel Garcia Márquez Un biet moșneag cu aripi **uriașe (colecția numărul 371/1970), personajul principal este considerat de pămînteni ca fiind un „înger". In Cuvîntul însă — și tocmai prin aceasta se dovedește talentul autoarei —, Manuel, presupusul înger (un fel de Charlot extraterestru), își povestește singur viața și pățaniile cu oamenii de pe Terra.**

Cuvîntul

de ZORA SELJAN

Zora Seljan s-a născut la Ouro Prêto, dintr-un tată croat și o mamă braziliană. In copilărie, între 7 și 8 ani, a stat în Europa, unde a văzut o mulțime de spectacole de marionete și de atunci s-a simțit atrasă de acest gen de teatru. Mai tîrziu, după cel de-al doilea război mondial, a revenit în Europa, locuind la Paris și vizitînd Polonia, Cehoslovacia, Iugoslavia, Bulgaria, România, Ungaria, Italia, Germania, Elveția, Belgia, Portugalia. și Spania, continuînd să se intereseze de teatru și asistînd aproape la toate repetițiile pieselor reprezentate la Paris în perioada 1946—1949. Prima ei carte, conținînd note de călătorie, s-a intitulat : Eu Vi as Democracias Populares *(„Am văzut democrațiile populare"). A mai publicat un volum de povestiri pentru copii, ilustrat de Portinari, piese pentru teatrul de păpuși, o trilogie dramatică, afro-braziliană, apoi o altă serie de piese de teatru, dintre care una,* Donzela Teodora *(„Domnișoara Teodora"), poate fi încadrată în literatura de ficțiune-științifică, una dintre marile pasiuni ale Zorei Seljan.*

— SINTEȚI îngerul meu păzitor ? Ce ghinion ! Mi se păruse că nu era nimeni în peșteră. Fetița stătea jos, liniștită. Aștepta un răspuns. Nu se speriase la apariția mea neașteptată. Probabil că Menlorui s-o fi distrînd.

— N-ai limbă, băiatule ? Băiatule-înger ?

N-am reușit să înțeleg întrebarea. Înger ? Am rugat-o pe fetiță să vorbească mai pe înțeles. Doar puteam să înțeleg cele mai abstracte mesaje. Pe Terra, numai populațiile ce au rămas pe scoarță mai comunică prin intermediul mijloacelor figurative. Noi, lumea orașelor nomade, de pe insulele ce plutesc la 50 de metri deasupra solului, ne distrăm pur și simplu atunci cînd facem schimb de desene academice. Am insistat ca fetița să-și ordoneze emisiunile. Culorile nu corespundeau nici pe departe trăsăturilor. Niciodată nu mi-a fost dat să văd unde de emisie atît de absurde în vreo minte omenească. Zadarnic. Ea nu mi-a recepționat apelul. Atunci am priceput cu groază că sărmana nu știa să comunice prin gîndire. Vorbea ca să se exprime. Gîtul nu și-l folosea ca și copiii noștri. Am încercat să zic ceva. Cînd eram mic, mă jucam cu toți copiii de-a vorbitul. La vîrsta pubertății am făcut exerciții de foniatrie. Dar asta s-a întîmplat de mult.

— De ce, îngere, nu vrei să vorbești cu mine ? Eu sînt bună, bună... Am și făcut un an de liceu.

Am zîmbit ca să-mi ascund stinghereala. Am creat o pîinișoară caldă, pufoasă, umplută cu zmeură și miere, pe care am făcut-o să apară în spatele fetiței. În timp ce ea se mira, am încercat să mă dezintegrez. Mentorul m-a atras la discul zburător.

— Demagogule ! își bătu el joc, făcînd uz în același timp și de telepatie, și de comunicația orală. Ești respins.

Am plecat capul. Avea dreptate. Niciodată nu înțelesesem importanța cuvîntului vorbit. Aparțin ultimei generații infantile născute pe Terra. Am văzut lumina într-un oraș nomad. Am crescut fără să simt nevoia vreunui lucru. În epoca nașterii mele, oamenii abandonează convorbirile zgomotoase. În liniște, grav, gîndirea s-a maturizat. Azi creăm totul prin puterea imaginației. Cunoaștem natura materiei și tehnicile descoperite de bunicii noștri. E de-ajuns să alăturăm dorinței cunoașterea pentru a putea inventa lucrurile de care avem nevoie. Și, cum putem să avem totul doar materializînd voința, ajungem la punctul de a nu mai dori aproape nimic. Mentorii noștri sînt îngrijorați. Se tem ca nu cumva evoluția să bată pasul pe loc dacă vom continua fără stimulenți dinamici. Conform unei teorii la modă, starea de beatitudine ar fi trecătoare ; adică o reacție naturală la incertitudinile milenare învinse de umanitate. Nu mai există durere ; cu toate acestea, inconștientul colectiv se teme să se miște, ca nu cumva s-o reîntîlnească. Am ajuns la Canaan și ne-am oprit. Ne simțim bine aici. Pe alte planete ale Căii Lactee experiențele continuă. Era gîndirii creatoare intră în cea de-a doua fază a sa. Se zice că una dintre falangele lui Sirius al II-lea a și reușit să materializeze vegetale inferioare. De aici și pînă la animal nu-i decît un mic salt...

Dar Mentorii nu aprobă inocentul nostru fel de a trăi, această plăcută lipsă de obligații, acest cer pe Terra. Ei vor mai mult. Vor să ne învețe alte jocuri, dar pentru că nu știm să vorbim împiedică acțiunile creatoare. Știm să materializăm lucruri moarte, obiecte, mîncăruri, îmbrăcăminte, tot ce naște din inteligența omenească, însă pentru a inventa o simplă floare trebuie să repetăm numele său adevărat în ritm de cîntec-undă, deoarece cuvîntul este sămînța sufletului.

Mentorii noștri s-au hotărît să trezească în noi curiozitatea pentru alte galaxii și au primit încuviințarea ca lumea de pe Terra să facă excursii dincolo de Calea Lactee. Nemaiauzita hotărîre a trezit reacții emotive cum niciodată n-am trăit. Cu abilitate, Mentorii au sugerat ipoteze antice care fuseseră scoase la pensie.

— Oare cum vor fi locuitorii de acolo ? Vor fi existînd aspecte fizice și morale diferite de ale noastre ? Oare o mai fi în lume ceva nou pentru noi ? O fi existînd vreo formă, vreun volum, vreun miros sau vreun gust pe care să nu-l fi cunoscut niciodată ?

Cînd s-a deschis lista de înscrieri voluntare pentru explorările galactice, eu m-am înscris în primul grup. Mentorii au ales o planetă asemănătoare Terrei, din galaxia în chestiune — fapt care ne-a decepționat —, și au cerut candidaților să se supună probelor practice înainte de a fi admiși în expediție. Venisem să fiu examinat și chiar de la început făcusem acea gafă.

— Îmi pare rău, Manuel. Dumneata va trebui sau să renunți, sau să înveți să vorbești.

Am optat pentru a doua alternativă. Mentorul a decretat un stagiu pe acea supărătoare planetă.

— În nici un fel să nu apari în fața locuitorilor. Fetița o să povestească ceea ce a văzut și nimeni n-o s-o creadă. Va fi mai bine așa. Să te păstrezi invizibil și caută să auzi poporul vorbind, să vezi contracțiile gîtului și mișcările limbii în același timp cu imaginile substantivelor în minte. Atenție la persoanele cu aureole trandafirii sau albăstrii. Sînt mai sensibile și pot să te observe, chiar dacă o să te afli în vibrație foarte înaltă.

I-am promis Mentorului că o să-i urmez sfaturile. Am sărit din disc pe un nor și, așezat, priveam soarele celorlalți, asemănător și diferit de al meu. Discul s-a făcut nevăzut într-a patra dimensiune, care este mult mai înaltă decît vibrația în care am intrat. E imposibil să trăiești înăuntrul ei fără să ai vreun înveliș metalic. A venit apoi crepusculul, și norul meu s-a așezat în valea peșterii cu ghinion. M-am apropiat cu atenție. Totul era întunecat. Nici o casă împrejur. Desigur că fetița se aflase atunci acolo din întîmplare, în vreo excursie. M-am uitat la coaja de pîine și la firicelul de apă care izvora acolo. Era un zgomot plăcut. Pe jos, mușchi verde, nisip alb și frunze. Mi-a plăcut locul și m-am hotărît să dorm puțin. M-am materializat complet, pentru ca repausul să fie total, iar celulele mele de înaltă vibrație să se odihnească. Am creat o rețea pufoasă și un cîmp de invizibilitate pe care l-am așezat la intrarea în peșteră, pentru ca vîntul și lumina dimineții să nu-mi tulbure somnul. Abia atunci am descoperit că exista o emanație otrăvitoare, care polua aerul. Provenea de la o plantă tîrîtoare. Lucru ușor de îndreptat, de altfel. Am altoit-o cu ramuri de la alta binefăcătoare și le-am făcut să crească repede, creînd cîmpurile energetice specifice. Încrucișarea a dat rezultate foarte bune. Pe Terra, eu aș fi pus-o în grădina orașului-nomad. Mi-au plăcut forma bizară și florile enorme, care parcă apăreau din sol. Am urcat atunci la rețeaua mea și am adormit imediat.

M-au trezit niște voci. Erau fetița și alte persoane, care se mirau de parfumul și frumusețea plantei mele. Comisesem altă gafă. Ar fi trebuit să prevăd. Ar fi trebuit. Cerurilor, cît de greu e să fii explorator sideral ! Și acum ? Nu pot să mă dematerializez, căci mă aflu într-un cîmp de invizibilitate. Nu-l pot șterge pe dinăuntru, iar dacă ies voi fi văzut. Va trebui să rămîn liniștit. Îmi rămîne cel puțin consolarea că am să profit învățînd. După multe eforturi, îmi dau seama că încep să prind relațiile dintre imaginile învălmășite care se formează în creierul acestor oameni și sunetele pe care le pronunță. Făcînd legătura dintre imagini și sunete, am descoperit că vorbeau de un miracol și că peștera avea să fie donată de aici înainte îngerilor păzitori ai copiilor.

Pelerinajul a durat toată ziua, în timp ce eu, imobil în rețea, încercam să rememorez legendele Terrei și cuvintele uitate. Din fericire, mă așezasem destul de sus, de teamă să nu fiu deranjat de soare. M-am speriat de două ori : prima dată cînd fetița se hotărîse să urce pe pietre, apropiindu-se de cîmpul energetic. A trebuit să ating o șopîrlă și s-o fac să fugă spre ea, pentru a o obliga să coboare. Cîteva ore mai tîrziu, o păsărică a intrat ca o nebună în cîmpul energetic. Din fericire, a căzut carbonizată în spatele unei pietre, fără să atragă atenția cuiva. Pe înserate au început să vină

oameni bătrîni, îmbrăcaţi în purpură împodobită de nestemate, purtînd vase de porţelan. Era gata-gata să mă trădez în momentul în care au aprins un fel de tămîie. Am alergie la fum. Cîmpul meu energetic îndepărtează animalele, dar nu poate face nimic împotriva gazelor rău-făcătoare. Toată această lume, condusă de bătrîni, a intonat cîntece îngerului, a făcut rugi şi a recitat. Cînd s-a înserat au plecat, lăsînd făcliile să lumineze peştera. Imediat ce au dispărut, am coborît din reţea, am stins luminile, am anulat cîmpul magnetic şi am încercat să mă îndepărtez de acest loc atît de periculos. M-am îndreptat către localitatea cea mai apropiată.

Nu vreau să pierd timpul. Lecţia de azi după-masă mi-a fost de folos. Deja înţeleg multe cuvinte ; e greu însă să le repet. A început să plouă tocmai cînd eram aproape. Să fi fost în alte situaţii, aş fi putut să creez un cîmp magnetic care ar fi îndepărtat apa de deasupra mea, dar aici nu trebuia să comit imprudenţa de a-mi lăsa corpul să umble aidoma unui balon de aer printre picături. M-am decis să intru în casa cea mai apropiată. Dar, vai, ce înspăimîntătoare coincidenţă ! Aici, în cameră, fetiţa din peşteră dormea, în timp ce familia cina.

Dacă mi-aş socoti vîrsta în ani solari, ajung la 230. Nu-mi aduc aminte să fi încercat vreodată atîtea surprize într-o singură zi. Poate că energia consumată în timpul puternicelor emoţii sau poate imaginea acelei familii cinînd mi-a trezit pofta de mîncare. Am făcut calculul energiei cheltuite, am consultat rezervele organice şi am ajuns la concluzia că trebuia să mănînc. Am creat o pîinişoară cu toate substanţele pe care organismul meu le pierduse. Era de mărimea unei pastile şi cu un gust foarte plăcut. Noi am învăţat să fofosim totul din ceea ce mîncăm. Ingerăm cantitatea exactă şi calitatea adecvată. În ceea ce priveşte celulele bătrîne, le eliminăm odată cu transpiraţia, sub formă luminoasă.

— Mămico, uite îngerul meu ! Tăticule ! Îngerul meu este aici !

Altă gafă. Tocmai eliminam celulele bătrîne, şi corpul meu luminos a devenit vizibil tuturora. Familia a căzut în genunchi, iar fetiţa bătu din palme şi începu să ţopăie.

— Am zis eu că o să vină !

Nu mai puteam rămîne în acea situaţie. Emisia de lumină durează de obicei trei sferturi de oră. Să fi ieşit pe drum, scandalul ar fi fost şi mai mare. Să rămîn aici, nemişcat, ar fi fost ridicol. M-am ridicat pînă la tavan, pe care l-am străbătut fără nici o greutate, căci îmi provocasem o densitate infimă. M-am trezit în camera fetiţei, bucuros că am scăpat dintr-o situaţie atît de supărătoare. Dar, fără să vreau, comisesem o nouă gafă. Substanţa luminoasă impregnase pardoseala şi precis că tot aşa vor fi rămas şi moleculele care murdăriseră scîndurile pe amîndouă părţile. Noua minune va continua să strălucească pînă ce eu am să pot acţiona fără să fiu simţit. Mi-e silă să curăţ această materie alunecoasă şi căliie. Trebuie să lucrez cu o nemărginită grijă, pentru a nu strica scîndura. Din fericire, fereastra camerei era deschisă şi am putut să ies pe acoperiş. Ploaia măruntă şi rece continua să cadă. M-am ascuns într-un pod, unde silueta mea luminoasă nu putea să sperie decît liliecii. Dar sperieturile mele n-aveau să se termine atît de uşor. La puţin timp după aceea, un om s-a oprit pe stradă.

— Incendiu ! Incendiu !

Şi s-a tot adunat la lume, pînă ce părinţii fetiţei au explicat că ceea ce vedeau nu era un foc care arde casa ; era un miracol al îngerului. Ştirea s-a răspîndit şi credincioşii au venit să se roage chiar în ploaie. Au continuat să stea în genunchi pe caldarîm pînă ce organismul meu şi-a terminat înceata eliminare a celulelor moarte. Cînd m-am văzut din nou opac, am răsuflat uşurat. Persoanele care îşi îndreptau ruga către acoperiş, văzînd că lumina se pierduse, au intrat în casă. Strada a rămas goală. Am profitat pentru a şterge silueta mea de pe acoperiş şi cea de pe pardoseală din camera fetiţei. Am transformat materia vîscoasă într-un bulgăre de noroi, pe care l-am aruncat cu toată atenţia în grădină. Se pare însă că făceam totul anapoda. O doamnă care privea pe fereastră şi care avea aureola roză m-a văzut şi a început să laude pe Dumnezeu şi pe îngeri. Alte persoane au început să intre în grădină, putînd să mă vadă pe jumătate. Toţi şi-au ridicat mîinile, salutîndu-mă. Ca să nu fiu necioplit, am făcut acelaşi gest. Fetiţa a rupt petalele unei flori şi mi le-a aruncat. Am creat nori de forma petalelor mici şi parfumate în semn de mulţumire, împrăştiindu-i pe deasupra oamenilor. După aceea m-am ridicat şi m-am ascuns în pod. Atunci am auzit Mentorul, care mă chema :

— Manuel !

Am alergat în direcţia gîndului şi mi-am găsit profesorul în disc.

— Inutil, fiule. Experienţa a eşuat. Sîntem prea spiritualizaţi ca să explorăm planete ale unei galaxii atît de înapoiate. Ce părere ai despre ei ?

— Cred că pot fi comparaţi cu noi cînd eram în perioada 1900.

— Da, dar nu sînt războinici. Aici stimulenţii trebuie să fie alţii.

Ne-am adunat toţi membrii expediţiei. Toţi comiseseră imprudenţe, lăsîndu-se surprinşi de oameni şi întotdeauna fiind confundaţi cu îngerii.

Astfel, învinşi, ne-am întors pe Terra, unde Mentorii au început să studieze o metodă mai eficace de antrenare a recruţilor din Corpul expediţionar sideral. După cîteva deliberări colective, au hotărît să fie continuate exerciţiile practice. Altă soluţie nu era. Pentru noi lecţiile teoretice băteau pasul pe loc. Mentorii au încercat să ne împrospăteze memoria ancestrală, cu scopul de a ne aminti cuvîntul vorbit. Din nefericire, totul a eşuat... Influenţa mediului nostru face imposibilă încercarea de a simţi stările rudimentare şi egoiste ale umanităţii, caracteristice epocii de comunicativitate orală. Studiam şi, în cîteva minute, învăţam totul, însă nu reuşeam să reţinem cuvintele vorbite. Sufletele noastre erau tîrîte de bogata şi plăcuta contemplare a celorlalţi. Fără să ne dăm seama, ne aglutinam, irezistibil atraşi de complexitatea gîndirii colective. Eram la doi paşi de starea de gîndire unică. O şi simţeam. Gîndirea individuală şi chiar dialogurile erau supărătoare. Noi comunicam cu mulţimile. Gîndeam toţi în acelaşi timp ; o gîndire enormă, cu mii de contribuţii individuale, pricepute imediat de fiecare, formîndu-se un vitraliu strălucitor şi irezistibil. Povesteam unii altora ceea ce învăţasem, nuanţele uitate ale lumii vocale. Ei găseau că-i un lucru drăguţ şi ţeseau jocuri curioase de lumini sonore, care se răsfrîngeau în simfonii. Deodată toţi se opreau la vreun gînd bizar, ca şi cum o orchestră ar fi amuţit ascultînd recitalul unei viori. Şi, astfel, făcînd aceste observaţii, uitasem vechea lume a încetelor articulaţii orale. După un oarecare timp, eram

atît de absorbiți de jocurile care se succedau într-un ritm din ce în ce mai curios, încît pierdeam voința de a continua să învățăm limbile.

— Acest popor e prea fericit, spuneau Mentorii, nimic nu dorește, de nimic nu mai are nevoie.

— Problema a fost pusă în fața Consiliului Galaxiei. Numai pe Terra se întîmpla acea alunecare epicureană. Numai pămîntenii se îndreptau către o fuziune prematură, fiind înlănțuiți de plăcerile autocontemplării colective. Suferiseră mult în erele trecute și reacționau prost. Greșeala noastră consta în faptul că uitasem străvechiul nume al lucrurilor. Nici măcar nu mai gîndeam prin intermediul imaginilor. Ne înțelegeam prin intermediul abstracțiilor.

Într-o zi membrii aceluiași grup au fost rechemați pe planeta celeilalte galaxii. Mentorul ne-a cerut să ne concentrăm și să creăm un disc zburător confortabil. Imaginea închipuită s-a condensat în materie, am intrat în disc și am pătruns în vibrațiile celei de-a patra dimensiuni.

— O să vedeți consecințele călătoriei noastre, a spus Mentorul. Discul s-a ridicat în atmosfera planetei, rămînînd vizibil numai un minut. Apoi Mentorul a creat în jur un cîmp de forță, făcîndu-l invizibil.

— Vezi orașul acela, Manuel? A fost construit în jurul peșterii în care ai apărut. Vine lume de departe ca să bea apă, care, după cum pare, posedă virtuți curative.

Am rămas cu gura căscată văzînd casele și străzile. Mentorul m-a trimis să vizitez o anumită casă. Era o zi frumoasă. Puteam să mă înfășor — fără eforturi — într-un cîmp de invizibilitate, evitînd să fiu simțit chiar și de persoanele sensibile.

Eram emoționat intrînd în „peștera mea"... Oare de cît timp n-am mai încercat o asemenea senzație?...

Săpaseră un altar în stîncă, iar alături construiseră o casă enormă, pe ai cărei pereți erau îngrămădite imagini închinate tămăduirilor ce mi le atribuiseră. Dacă aș fi povestit asta pe Terra, am fi încins un joc spiritual care ar fi putut să distreze orașele nomade și continentele. Am examinat simplele sculpturi de ceară cu părerea de rău că eram singur. Răspunsul n-a întîrziat. Gîndirea Mentorului își bătu joc de edificiul ce-l ridicaseră pe baza gloriei mele și-mi făcu o caricatură atît de comică că nu m-am putut abține să nu izbucnesc în hohote de rîs. Fata care strîngea imaginile s-o întors speriată și, nevăzînd pe nimeni, a rupt-o la fugă afară.

— Iar îi sperii!

Pe fața palidă a fetei se citea ceva familiar. Semăna cu fetița din peșteră. Oare să se fi scurs atîta timp pe planetă? Pentru noi, pe Terra, timpul e ca și cum ar fi static. Nu ne influențează, pentru că învingem moartea și bătrînețea.

— Deci crezi că acest oraș enorm s-ar fi născut printr-o concentrare de gînduri? Ai uitat că ei sînt încă în stadiul fabricării obiectelor, că-și construiesc case cu mîinile și că mîinile țes broderii fine?

Am privit cu alți ochi imaginile ce-mi fuseseră închinate, m-am dus pînă la ușă și m-am uitat atent la oraș, la îmbrăcămintea fetei, la un vas de sticlă pe care-l purta. Mentorul m-a chemat. Am început să mă ridic către stratosferă.

— Manuel, mi-a zise Mentorul, strîngîndu-mi cu afecțiune mîinile, ai văzut ceea ce aveai nevoie să vezi. Acum știi cine-i slujitoarea imaginilor din peșteră. Noi ne ducem să străbatem planeta, iar tu vei rămîne aici. Materializează-te și materializează îmbrăcăminte asemănătoare aceleia a oamenilor din acest oraș. Va fi cel mai bun mijloc de a nu atrage atenția. Du-te la „peștera ta" (iar mi-a făcut caricatura în momentul adorației), ca și cum ai fi un credincios, și încearcă să înveți să vorbești cu tînăra slujitoare. Imaginează-ți că ești din altă țară. Cei de acolo continuă să vorbească diferite limbi și modul de comunicare este rudimentar. Nimeni n-a să rămînă surprins atunci cînd o să vadă un străin în peșteră.

L-am ascultat. În fiecare dimineață eram acolo, beam apă, mă rugam, așa cum văzusem că făceau ceilalți, și încercam să înțeleg și să imit pe tînăra slujitoare. Într-o zi am reușit să-i repet numele : Duna. Ea a rîs de vocea mea grosolană, guturală, o voce de care s-ar rușina oricine ar aspira să devină înger. Mi-au fost de ajuns cîteva zile normale pentru a descoperi mecanismul de gîndire al acelei lumi și pentru a înțelege tot ce puteau să imagineze. Le citeam gîndurile cu cea mai mare ușurință. Dar să vorbesc, imposibil. Odată, așezat la gura peșterii și privind cerul foarte albastru de deasupra orașului curat, cu forme ingenioase, îmi veni gîndul că poate ar fi fost bine să trăiesc pe această planetă liniștită, dacă aș fi avut tovarăși cu care să mă înțeleg.

Simțeam nevoia căldurii intelectuale de pe Terra, a jocurilor de gînduri, a rapidității cu care apăreau ideile curioase. Nimeni nu mi-a răspuns din direcția în care se îndreptase gîndul meu. Mentorul, pesemne, s-o fi întors pe Terra sau poate că o fi durat un cîmp de forță pentru a-mi izola gîndul. Tovarășii de expediție or fi departe de aici. Pentru prima dată în viața mea m-am simțit singur. Cu toate acestea, nu mă simțeam nefericit. Împrejurul meu erau lucruri interesante. Numai că nu aveam cu cine să-mi petrec în mod plăcut timpul.

Vedeam aievea mersul lent al multor vieți, cu trecutul și prezentul fiecăreia Mă distram urmărindu-le, așa cum, pe Terra, atenția îmi era distrasă de gîndurile multiple. Așezat la intrarea în peșteră, continuam să observ viața aceasta. De exemplu, Duna era logodnica unui frumos lucrător, dar părinții săi gîndeau că ea n-ar trebui să se mărite, din cauza îngerului. Cazul a fost discutat în Sfatul bătrînilor îmbrăcați în purpură. I s-a interzis să se căsătorească. Aparținea îngerului. Am văzut lacrimi în ochii fetei, iar mai tîrziu, singură în peșteră, plîngea cu sughițuri. Atunci s-a rugat îngerului ca să moară imediat. Am rămas îndurerat. Același sentiment s-a trezit în mine la vederea unui copil acoperit de răni. Din nou m-am simțit necăjit și am vrut să dau vreun ajutor. Ar fi ușor de refăcut țesuturile distruse de pe piciorușe, de pe mîinile care-l dureau. Dar Mentorul îmi interzisese „să fac minuni".

— Sărmană lume... am murmurat.

— În sfîrșit, din spiritualitatea ta a răsărit un sentiment uman. Tu iubești oamenii aceștia, nu-i vezi doar ca pe niște ființe vii pe o altă scară a evoluției. Nu te mai uiți la ei indiferent și uniform, cum eram obișnuiți să conlocuim pe Terra — și tocmai de aceasta avem nevoie. Acum simți dorința de a ajuta. Această planetă are foarte multă nevoie de ajutorul lumilor mai evoluate. Vrei să încerci ?

— Făcînd minuni ?

— Ar fi contraindicat. Unica formă de a-i ajuta de fapt este să te naşti aici şi să trăieşte o viaţă completă. O să descoperi pentru ei electricitatea, în timp ce ceilalţi tovarăşi ai tăi vor descoperi microbii, aviaţia, cinematograful...

— Ei au fost de acord ?

— Toţi au fost de acord. Atunci veţi reduce vibraţiile mintale pînă vor ajunge la nivelul vieţii de pe această planetă. Nu vă veţi aminti, atîta timp cît veţi trăi, că sînteţi de pe altă Terra, ca să nu vă fie prea dor.

Numai atunci mi-am dat seama, uimit, că toată această poveste era un plan al Inteligenţei supreme pentru a obliga planeta să evolueze.

Am fost de acord. Îndeplinind ordinele Mentorului, am coborît pînă la peşteră, unde tînăra slujitoare plîngea. M-am dus la ea şi i-am şters lacrimile.

— Nu plînge, fată dragă. Va trebui să te căsătoreşti şi o să ai mulţi copii. Consacră-mi-l mie pe cel dintîi..., să nu mănînce carne şi nici să nu bea alcool, să nu se căsătorească şi să-şi petreacă viaţa învăţînd, îmbrăcat în alb, protejat de bătrînii din sfat.

Am apărut apoi în faţa oamenilor bătrîni îmbrăcaţi în purpură şi le-am recomandat s-o lase pe Duna să se căsătorească. M-am întors apoi la disc. Mi-am sprijinit capul de umărul Mentorului şi am simţit că gîndirea mi se micşorează, pînă ce mi-am pierdut cunoştinţa. Nu ştiu cît timp a durat leşinul. Cînd m-am trezit, mă ridicam nu ştiu de unde, către discul zburător, încă pe jumătate aiurit şi fără să reuşesc să-mi amintesc de ceea ce se întîmplase. Mentorul m-a ajutat, m-a reconfortat, şi dintr-odată mi-am amintit. Acolo, jos, oraşul strălucea cu luminile sale clare, cu automobilele şi avioanele sale. Acolo mă născusem, crescusem, inventasem multe lucruri şi ajunsesem pe la 60 de ani. Apoi murisem ca toţi vieţuitorii planetei. O faţă de femeie bătrînă plîngea încet, repetînd, repetînd : „Fiul meu" ! Şi pe acest chip se vedeau trăsături ale fetei din peşteră.

Un sentiment de mîndrie a început să mă cuprindă. Făcusem ceva ! Îndeplinisem un plan al Inteligenţei supreme, schimbasem obiceiurile acelei umanităţi, îi dădusem resursele tehnice pentru o evoluţie mai rapidă.

— Prostii, Manuel, chiar un om de pe Terra ar fi putut face acelaşi lucru.

— Atunci n-are importanţă viaţa pe care am trăit-o pe această planetă ?

Am întrebat, dînd cuvintelor orale un ton reţinut, în timp ce sîngele-mi fierbea de indignare.

Mentorul a surîs, zicînd :

— Carnea a trădat cuvîntul.

— Cum ? am strigat. Cum ?

— Ai învăţat din nou să vorbeşti. Acum poţi să creezi din nou viaţă. Încearcă. Spune în ritm de undă numele unei flori.

Am plecat capul ruşinat şi am repetat : trandafir, traaan-daaafiiir, trandafiiir. Am zărit aureola unui trandafir deschis.

— Începe !

Petală după petală, am creat floarea mea.

Experienţa

de LEON ELIACHAR

EU ERAM cobaiul. Cînd m-am urcat pe cîntar, după două luni şi jumătate de regim extrem de sever, aveam „minus 48 de kilograme". Vedeam pentru prima dată un om care cîntăreşte „minus", şi omul acesta eram eu. Pentru a mă putea urca pe cîntar, trebuia mai întîi să cobor: mi-au pus deci la picioare un soi de ancoră, şi iată-mă tras în jos. Era de ajuns să-mi dezlege lanţul şi zburam iar. Asta au şi făcut, aşa că am început să mă înalţ. Mă uitam în jos la cei cinci savanţi, care îşi frecau mîinile din ce în ce mai mici. Aveam o senzaţie de uşurare pe măsură ce mă îndepărtam de ei. Nu-mi simţeam trupul şi, ca să fiu sincer, nici nu ştiam dacă mai aveam trup, căci nu era posibil să cîntăreşti „minus" şi să continui să ai un trup. Am încercat să mă pipăi, dar am constatat că nu am putere să mişc braţele. După un timp am priceput cu multă dificultate că nu mai aveam nici braţe, ceea ce m-a preocupat foarte mult pînă cînd am descoperit că-mi lipseau şi picioarele. Şi trunchiul. Şi pieptul. De necrezut, dar eu nu mă mai aveam pe mine. Era absurd. Atunci cum de puteam să gîndesc? Trebuia să-mi fi rămas măcar capul, dar cum să verific dacă nu aveam pe cine întreba, dacă savanţii au rămas acolo departe, jos. din ce în ce mai mici şi din ce în ce mai puţin savanţi? Am încercat să-mi amintesc de ziua în care m-am prezentat ca voluntar şi am folosit în acest scop sistemul „flash-back", foarte obişnuit în cinematograful american. Totul era nebulos, dar cînd imaginea a devenit clară tehnicolorul era impecabil, şi eu care pînă atunci îmi imaginam că se poate gîndi numai negru şi alb...

— Voluntarul 1 335!

Eu eram. Acea voce care striga numărul meu nu mi-a mai ieşit din cap. Şi să nu uităm că tot ce-mi mai rămăsese era capul. Cel puţin aşa cred, căci fără el n-aş fi putut niciodată gîndi ceea ce o să gîndesc acum. Mă găseam într-unul dintre laboratoarele astea de cercetări cosmice, acceptînd să simt emoţiile unui cobai pentru o nouă invenţie. Am auzit vorbindu-se că se încerca lansarea în spaţiu a unui om fără maşină, ceea ce — mă gîndeam eu — era un subiect grozav pentru un reportaj-bombă. Dar oare ceilalţi 1 334 de voluntari ce scopuri aveau?

— Ţi-e frică?

Îmi amintesc că am zîmbit la gîndul că-mi puneau la încercare vanitatea. Găseam că ar fi deci un mare reportaj şi-mi imaginam feţele neîncrezătoare ale directorilor de ziare atunci cînd voi fi sosit la redacţie cu o serie de articole: „Întors din spaţiu". Dar, dacă nu mă întorc, cum să trimit reportajul? Am găsit deci

alt titlu: „Rămas în spațiu", primul și ultimul dintr-o serie. Dar cine l-o fi scris? Nici n-am reușit să-mi termin gîndul, că un bărbos mă privi din cap pînă-n picioare (frumoase vremuri acelea în care eu aveam încă picioare) și spuse categoric:

— Veți fi supus unui foarte sever tratament de depersonalizare materială. Sînteți dispus?

N-am avut însă timp să mă decid. Două brațe puternice mă luară pe sus și mă depuseră într-o colivie de sticlă. De afară zeci de ochi scînteiau de curiozitate să vadă ce se va mai întîmpla. Doctorul Krutschneider sau Kafinotch, nu-mi aduc bine aminte, a început să vorbească despre dezintegrarea corpului omenesc ca prim pas pentru o nouă cucerire științifică. În această perioadă a experienței, eu mă gîndeam numai la reportajul meu, poate și din pricină că, dacă aș fi vorbit, aveam impresia că nimeni dintre cei de afară nu m-ar fi auzit.

— Conectați comutatorul nr. 3!

— Gata.

— Comutatorul nr. 5.

*Aici, la mine auzeam totul foarte limpede. Nu știu dacă au conectat și comutatorul nr. 6, căci atunci cînd m-au scos din colivia de sticlă mi-au spus că mă aflam acolo de o lună. Cerui o coca-cola, altceva nu-mi venea în minte, și aflai că acolo era singurul loc din lume unde nu sosise coca-cola. Fantastic! Dacă ar fi să povestesc asta în reportajul meu, nimeni nu m-ar crede. M-au dus într-un salon, unde totul era alb, și m-au supus unui proces de deshidratare și imediat după aceea de decalcificare, ceea ce era foarte periculos: deveneam un tip decalcificat, și o mică greșeală de corectură ar fi devenit fatală pentru reputația mea *.*

— Scoate-ți hainele.

Le scosei.

— Scoate-ți corpul.

Cum?

— Scoate-ți corpul.

Bunăvoință aveam, dar cum să-ți scoți corpul? De mine se apropiară doi infirmieri cu o mașină de calculat. La numărătoarea globulelor mi-a ieșit un plus de 0,000 000 000 02 pentru globulele roșii, și pentru a calcula diferența au fost nevoiți să angajeze pe cel mai mare contabil din țară. Conform teoriei dr. Germigold, care-și efectua aici stagiul, căci obținuse o bursă de studii, dispariția mea trebuia să fie realizată cosubstanțial. Dar cînd l-am întrebat ce însemna asta m-a privit numai cu un aer de superioritate, ca unul care s-ar abține cu greu să mă numească ignorant.

— Ignorantul!

Deci nu s-a abținut. Chiar din acest moment începui să pierd rapid din greutate. Cînd ajunsei la „zero grame", era ca și cum nu mai existam. Nu mai simțeam nici foame, nici sete și, chiar de-aș fi simțit, nu mai aveam pe unde înghiți, căci îmi dispăruse gîtlejul. Dar ei nu erau satisfăcuți: voiau să cîntăresc mai puțin de minus.

** Joc de cuvinte între decalcificat și descalificat. (În limba portugheză: descal[c]ificado.)*

După un an şi jumătate nu-mi mai simţeam corpul, ci numai capul. Cerui un comprimat, dar mi-au răspuns că nu foloseşte la nimic, căci n-ar avea pe unde să circule. Mă imaginai, numai cap, apărind în ziare cu fotografia mea şi cu litere de-o şchioapă: „A fost zărit în Belo Horizonte căpăţîna zburătoare". La început, nimeni nu va crede, căci în Belo Horizonte prea se întîmplă multe. Dar mai apoi căpăţîna mea va fi văzută în Alaska, în Indochina, în Afganistan, în Meyer şi la Cape Canaveral. Probabil că fotografiile vor fi făcute de João Martins, şi asta numai şi numai pentru a umple de invidie farfuriile zburătoare. Voi fi şi subiectul unor anchete: „Dv. credeţi în căpăţîna zburătoare?" IBOPE-ul va alcătui sondaje de opinii şi va ajunge la concluzia că 57% dintre bărbaţi au văzut deja „căpăţîna zburătoare"; 24% dintre femei de asemenea; 13% dintre copii sînt îngroziţi şi 0,6%, refuză să răspundă. Un ziar de seară american va oferi 100 000 de dolari pentru căpăţîna mea „vie sau moartă".

Se pare că între timp au descoperit că prea gîndeam mult. Aşa cred, căci altfel nu le-ar fi trecut prin minte să mă supună şi probei de dememorizare. În sfîrşit, ce-ar fi vrut ei să fac altceva dacă mi-au lăsat numai capul? Ultima mea îndoială a fost dacă îmi trimiseseră corpul în spaţiu ori voiau să-mi trimită numai capul după ce făcuseră să-mi dispară corpul. Oare ce voiau ei? Dacă ar fi făcut să dispară şi capul, nu le mai rămînea nimic pentru a trimite în spaţiu. Astfel nu aveau nici un avantaj: să nu trimită nimic în spaţiu era un lucru foarte simplu, era ca şi cum n-ar trimite, neavînd ce să trimită. Cine rămînea în pagubă: savanţii, care se pregăteau să-mi piardă capul, sau eu, care-i făceam să-şi piardă capul? Cum se făcea că, dacă puteau să-mi desfiinţeze memoria, nu reuşeau să mă împiedice să raţionez? Altă chestie: cine putea să garanteze că judecata mea era dreaptă? Ca să fiu sincer, acesta a fost ultimul meu raţionament logic pentru că de aci înainte nu reuşesc să-mi mai amintesc nimic. Absolut nimic. Aci mi-am pierdut capul.

În româneşte de CARMEN OPRIŞ

EUGEN MORARU

Născut acum 26 de ani în localitatea Rîul Sadului din județul Sibiu, Eugen Moraru și-a petrecut copilăria pe frumoasa Vale a Gurghiului, în satul Cașva, din județul Mureș, unde familia lui s-a reîntors după o absență de cîțiva ani.

A urmat liceul în orașul Reghin, unde a făcut primul contact cu literatura SF ; și-a satisfăcut serviciul militar, a lucrat cîțiva ani în învățămînt, iar în prezent este student la Facultatea de fizică a Universității din București.

Un accident ciudat

Mă țineam în urma și puțin în dreapta lui, urmărindu-l atent cu coada ochiului, șacat de indiferența aceea cu care mergea cu mîinile înfundate în buzunarele scurtei, absorbit total de niște gînduri pe care aproape devenisem și eu curios să le știu.

Judecînd după statura atletică, părea un om trecut prin sălile de sport, dar putea fi în același timp un tînăr savant care nu cunoștea limitele celor opt ore de lucru.

Mi-a devenit dintr-o dată simpatic, poate tocmai pentru că trăda o extraordinară putere de concentrare, degajînd în jur un aer misterios și m-am bucurat că, la o atît de tîrzie oră din noapte, nu sînt singurul din această parte a orașului care n-a ajuns încă acasă.

Cam pe la mijlocul străzii pe care ne găseam se angajă să traverseze pe o diagonală lungă, cum obișnuiesc pietonii de ore tîrzii, fără însă să observe că din urmă un „Renault" se apropia cu cel puțin optzeci la oră.

Cu vreo douăzeci de metri înainte de a-l ajunge, „Renault"-ul, în ciuda „claxonotului interzis", scăpă un claxonat scurt, și eram convins că omul meu îmi va demonstra un triplu salt de toată frumusețea. Dar nu s-a întîmplat așa pentru că omul meu părea și surd, și orb, iar acum, cînd „Renault"-ul se afla la cîțiva metri, apoi la cîțiva centimetri, am vrut să strig, dar parcă limba mi se încleștase în gură, și singurul lucru pe care l-am mai putut face a fost să închid ochii pentru a nu fi martorul vizual al acestei groaznice scene.

Am auzit o frînă pusă prea tîrziu, apoi o bufnitură surdă, după care totul a început să se învîrtească cu mine de parcă eu aș fi fost cel lovit.

Pierdusem noțiunea timpului, ar fi putut trece o secundă sau poate un secol, dar cînd în sfîrșit am îndrăznit să deschid ochii, am văzut stupefiat „Renault"-ul care zăcea făcut zob

în mijlocul șoselei, iar de cealaltă parte pe simpaticul meu necunoscut care-și continua drumul la fel de indiferent și de misterios.

Parafantastică

Întrebările au început să se înmulțească și să roiască în jurul meu, făcîndu-mi nopțile din ce în ce mai scurte și împroșcîndu-mi existența cu incertitudini.

Prima nelămurire care s-a ivit și care s-a transformat în întrebare mai tîrziu, s-a petrecut la cîteva luni după ce Ani a devenit soția mea. Tocmai împachetam ultimele lucruri de care aveam nevoie pentru excursia cu autocarul pe Valea Prahovei, în care urma să plecăm, cînd, brusc, Ani a început să acuze niște dureri de cap, apoi niște amețeli, e adevărat nu prea grave, dar de ajuns ca să lase în autocarul nostru două locuri libere. Numai peste o zi aflam stupefiat că respectivul autocar a avut un grav accident. I-am cumpărat atunci lui Ani cel mai frumos batic pe care l-am găsit în comerț, neștiind dacă să-i mulțumesc sau nu pentru inspirația aceea cu care s-a îmbolnăvit și zicîndu-mi în gînd că probabil femeile au un mai puternic spirit de supraviețuire decît bărbații.

Obișnuiam de obicei ca seara, acasă, să mă ocup puțin de partea teoretică a experiențelor pe care le efectuam în laboratorul unde lucram. Anei îi plăcea să răstoiască prin hîrtiile mele, iar eu eram convins că pricepe din ele tot atît cît puteam eu să înțeleg din scrierea cuneiformă. Dar într-o seară ea îmi atrase atenția arătînd cu degetul o anumită relație :

— Nu cumva ai greșit aici ?

Am rîs revizuind distrat și mai mult ca să-i fac plăcere partea aceea a calculului, constatînd apoi uimit că, într-adevăr, în calculul acelei dificile ecuații diferențiale se strecurase o eroare. Cîtă matematică mai știa ea acum la zece ani după absolvirea unei secții umanistice a liceului ? Am încercat s-o descos, dar mi-a răspuns că a fost pur și simplu o întîmplare că a intuit greșeala fără însă să priceapă ce era scris acolo.

Dar culmea a fost atunci cînd la lansarea lui „Apollo"-13 Ani mi-a spus :

— Dragul meu, eu cred că de data aceasta se va întîmpla ceva.

Și s-a întîmplat...

O, dar cîte lucruri nelămurite nu s-au mai întîmplat în acești cinci ani, după care nu m-aș mai mira de loc dacă aș afla că soția mea e o ființă extraterestră venită să mă studieze sau poate să „ne" studieze. N-ar fi exclus să fie un robot cosmic trimis să ne pregătească pentru întîlnirea cu o lume extraordinară sau poate că e totuși pămînteancă, dar niște ființe extraterestre, mult superioare nouă, acționează asupra ei telepatic.

De fapt, nu știam ce să cred și tocmai cînd îmi închipuiam că am găsit explicația cea mai adevărată, îmi dădeam seama că sînt mai nepriceput ca oricînd.

— Draga mea, i-am spus eu într-o zi, m-am gîndit să scriu o carte științifico-fantastică despre niște lumi paralele. Închipuiește-ți, de exemplu, că pe Pămînt ar exista două sau chiar mai multe civilizații care trăiesc pe niște coordonate diferite, dar știu unii de alții, iar noi oamenii sîntem pur și simplu niște plăsmuiri ale lor prin care ei se studiază unii pe alții.

— Sper că glumești, îmi spuse ea în timp ce constata satisfăcută în fața oglinzii că partea estetică a fizicului ei avusese pierderi neglijabile în ultimii cinci ani. În primul rînd, cine ți-ar publica-o? Păi nu-i cunosc eu pe cei de la revistele astea? O să tragă de tine din toate părțile, ba că e exagerată din punct de vedere științific, ba că nu merge din punct de vedere literar. Și, la urma urmei, amintește-ți că în articolul acela în care arătai că farfuriile zburătoare sînt niște iluzii optice susțineai și imposibilitatea existenței fizice a lumilor paralele.

Fără să mai scot un cuvînt, m-am apropiat de ea, am privit-o lung în ochii aceia în care m-am oglindit de atîtea ori, am cuprins-o de mijloc, mîngîind-o ca pe un obiect de mare valoare, simțind în același timp cum din partea ei năvăleau spre mine niște răscolitoare răspunsuri feminine. Era doar nevasta mea, nu?

Extras dintr-un jurnal de bord

Afișul din fața clădirii anunța că în seara aceea, la camera 39 a etajului doi, urma să se înființeze, din inițiativa unui grup de entuziaști, un cerc în cadrul căruia să se studieze, în limitele posibilităților, misterioasele și atît de mult discutatele OZN-uri.

După indicațiile portarului, am găsit cu ușurință camera 39, care, deși destul de mare, era arhiplină de pasionați ai misterului OZN, în cea mai mare parte studenți, dar printre ei se putea totuși observa ușor un număr destul de mare de alte categorii de oameni.

O fată brunetă și foarte simpatică lîngă care am nimerit mă lămuri binevoitoare că cei patru, care stăteau la masa din față, erau în ordine: un scriitor, un specialist în aeronautică, un student la construcții, iar ultimul era student la filologie.

Discuțiile erau aprinse, uneori furtunoase deși, contrar așteptărilor mele, se păstra o destul de mare disciplină.

Un pensionar care avusese și el norocul să vadă un OZN relată pe larg cele văzute; un student ceru organizatorilor întîlnirii niște date statistice, iar „Gioconda" de lîngă mine îmi șopti într-un timp că ea nu crede în existența „acestor farfurii zburătoare" pentru că n-a văzut încă nici una.

Cînd, în sfîrșit, mi s-a dat și mie cuvîntul, am descris în amănunt obiectul zburător foarte suspect pe care l-am văzut într-o seară, dar, pe lîngă răspunsul politicos în care mi s-a explicat că obiectul văzut de mine era aproape sigur un meteorit, un necunoscut din sală m-a apostrofat că „nu tot ce zboară e... farfurie zburătoare!"

Discuțiile care amenințau să nu se mai termine au fost totuși încheiate ceva mai încolo de miezul nopții, cînd, după ce am coborît și eu treptele celor două etaje, am ieșit în strada inundată de răcoarea nopții.

M-am urcat în „Trabantul" ce mă aștepta la cel mai apropiat loc de parcare și am gonit tot timpul cu cea mai mare viteză cu care el mă putea duce.

Undeva, mai departe de marginea orașului, am oprit și am privit zîmbind legitimația prin care eram recunoscut membru al cercului OZN, după care mi-am agățat pe piept insigna primită tot cu această ocazie.

Apăsînd apoi pe butonul minuscul camuflat undeva pe partea interioară a volanului, am amplificat o scurtă comandă bioelectrică, în urma căreia „Trabantul" meu deveni din nou strălucitoarea astronavă discoidală care începu să înghită înălțimile...

Prin Galaxie după Ada

Plină de feminitate și de un farmec pe care nu l-am mai întîlnit niciodată la o reprezentantă a sexului frumos, stătea de cîteva secunde în fața mea, parcă anume să-mi încînte ochii.

Din cînd în cînd privirile ni se întîlneau, iar eu îmi simțeam existența răscolită de niște fiori care mă făceau să vibrez de plă[illegible]re și care-mi revelau imensita[illegible]a unei lumi minunate și imponderabile.

N-aș putea spune dacă era frumoasă sau nu, dar niciodată o ființă șatenă, cu ochi căprui nu m-a interesat mai tare decît acum. Mi-ar fi plăcut s-o întîlnesc undeva departe, pe o altă planetă, să fie o ființă extraordinară, s-o cheme Ada, iar eu s-o strig pe nume.

Dar cine era oare această „Evă modernă" care tulbura liniștea mea de celibatar convins, de unde venea și care era numele ei? Nu era oare, printr-un joc al întîmplării s-au printr-o rațiune care mă depășea, o ființă venită dintr-o altă lume?

Poate că întrebările acestea se revoltau prea tare-n mine, de aceea m-am pomenit întrebînd-o chiar pe ea:

— Știi... nu te supăra... dar aș vrea foarte mult să știu... cum te cheamă?

— Ce importanță are! mă dojeni ea pe un ton confidențial și fericindu-mă cu un zîmbet care se adresa parcă unui vechi amic; a, dar ce zîmbet fermecător și subtil, misterios și răscolitor, un zîmbet la căldura căruia am început să capăt tot mai mult senzația unei plăcute dezintegrări, după care, sub puterea unei voințe pe care nu mi-o știam pînă acum, am început să mă propag bionic prin spațiul sideral.

La această mare sărbătoare, care avea loc la începutul fiecărui an galactic, aici, pe cea de-a cincea planetă a celei mai albastre stele din centrul Galaxiei și la care se înghesuiau umanoizii de pe cele mai îndepărtate planete, eu și ea aveam numărul cel mai senzațional! Printr-un impuls antigravific eram azvîrliți în sus pînă cînd deveneam pentru cei de jos două puncte care abia se mai vedeau. De la înălțimea aceea cădeam cu o viteză ameț[illegible]toare, ținîndu-ne de mînă, pe o placă din cel mai dur aliaj și re-

peam pentru o fracțiune de secundă contactul cu viața. Zic pentru o fracțiune de secundă, pentru că, în fracțiunea următoare, eram din nou aceiași tineri zîmbitori, gata să luăm jocul de la început, grație faptului că, după îndelungi tratamente biofizice, toate moleculele trupurilor noastre au ascuns în intimitatea lor un ordin de reorganizare pe care-l îndeplineau întotdeauna cînd era nevoie.

Mulțimea se amuza și făcea mult haz, mai ales că se aștepta ca moleculele noastre să se amestece, iar noi să devenim niște ființe ieșite din comun. Dar nu se întîmpla niciodată așa, iar eu eram fericit de fiecare dată cînd partenera mea, fata aceasta cu pielea argintie și cu sclipiri de diamant în ochi, mă săruta după fiecare revenire din neant.

O adoram, iar numărul acesta, atît de dificil, nu l-aș fi făcut cu nimeni în afară de ea, mai ales că cel puțin jumătate din succesul lui se datora acelor teribile zîmbete cu care numai ea știa să-și domine admiratorii.

Totuși nu puteam să înțeleg de loc ce i-o fi venit pămînteanului acela să se apropie de ea și să o întrebe dacă nu cumva o cheamă Ada...

Chemare spre necunoscut

În capsula lui călătorea singur pe niște coordonate atemporale, folosindu-se inițial de zonele de interacțiune ale cîmpurilor extragalactice, apoi deplasîndu-se inerțial pe o traiectorie rectilinie.

Nu era curios să afle cîți ani convenționali au trecut pe planeta artificială de pe care a plecat, de aceea a distrus în memoria calculatoarelor partea care i-ar fi putut furniza vreodată acest lucru.

În lumea lui era un tînăr aproape fericit, dar la un moment s-a simțit învăluit de un scepticism mai puternic decît el, de o incomprehensibilitate care l-a rupt pentru totdeauna de civilizația care l-a creat. Nu-l mai interesa probabilitatea punctelor de incoerență ale principiilor moderne din știință, nici munca de reactivare a centrelor de echilibru termodinamic ale Galaxiei, la care lucra împreună cu semenii lui și nici chiar proprietățile acromatice ale stelelor care începeau să formeze o galaxie vecină.

S-a născut în el o teribilă poftă de singurătate, care-l îndemna să plece ; și a plecat...

După ce a lăsat în urmă ultimele forme galactice, parcurgînd în necunoscut distanțe incalculabile, iată că acum biodetectocalculatorul îi transmite telepatic un uluitor anunț :

— În față, spațiu omogen și incomensurabil, alcătuit din 99,9990101 la sută materie hiperrațională.

— Extraordinar ! exclamă el extaziat și ar mai vrea să-și spună ceva, poate despre inversiunea formelor materiei din univers, dar nu mai are timp deoarece devine o parte infimă din imensitatea lumii pe care o căuta.

MIHU ANTIN

Cititorii Colecţiei îşi amintesc, probabil, de caricaturile apărute mai de mult sub semnătura lui Mihai Constantin, care de la numărul 320 se metamorfozează în Mihu Antin.

Născut în 1947 la Bucureşti, a absolvit şapte clase elementare plus trei profesionale. Este atras, după cum veţi fi ghicit, de literatura ştiinţifico-fantastică.

În ceea ce priveşte caricaturile, ele denotă o vădită înclinaţie spre latura umoristică a realităţii ; ideile lor sînt de cele mai multe ori năstruşnice şi originale ; chiar dacă desenele, mai ales la începuturi, se cam clivau sub împunsătura poantelor, în ultima vreme, sub ochii noştri, Mihu Antin şi-a redus în bună măsură handicapul „grafic".

Pe lîngă caricaturile publicate în presa din Capitală şi judeţeană, Mihu Antin şi-a auzit transmis un scenariu radiofonic SF şi şi-a văzut în colecţie (nr. 330/august 1968) apărută schiţa Restul n-a fost tăcere. Este unul dintre primii membri ai cenaclului SF din Bucureşti. Îl pasionează paleoastronautica. Actualmente scrie o povestire de aventuri temporale.

În continuare, vă prezentăm un Mihu Antin sub toate aspectele lui : autorul de anticipaţie şi desenatorul propriului său text. Rămîne să apreciaţi dumneavoastră dacă „supa de urzici" a fost gustoasă.

Întoarcerea lui King-Kong

Deşi era o expediţie particulară în cel mai propriu sens al cuvîntului, reuşisem să-mi impun participarea în calitate neoficială de reporter pasionat de jungla paraguaiană. Ştiam că aici se refugiaseră unii nazişti în frunte cu faimosul Joseph Mengele, „doctorul morţii" de la Auschwitz, şi speram să le identific bîrlogul, eventual fotografiindu-le mutrele. Participarea aceasta mă costase o laringită, consecinţă a îndelungatei parlamentări cu Mr. Archibald Hughes, conducătorul expediţiei, dar şi 500 de dolari, argument decisiv strecurat în buzunarul sus-numitului, sub pretextul „contribuţiei voluntare", pentru ca totul să fie O.K.

Ceilalţi trei membri ai expediţiei mă trataseră cu indiferenţă nedisimulată, amănunt la care nu eram totuşi indiferent, mai ales cînd recepţionam privirile azurii şi reci ale frumoasei Alice Taylor, o blondină cooptată pe post de medic. Interesul meu pentru solitara noastră însoţitoare sporise după ce Archibald, cu limbuţia stimulată de whisky, îmi mărturisi că, în realitate, expediţia e în căutarea lui Robert Taylor, tatăl Alicei, mare boss, proprietar de hoteluri şi amator de senzaţii tari, dispărut prin aceste locuri cu doi ani în urmă.

Deoarece începuse o nouă sticlă de whiski, Archie părea dispus să-şi continue divagaţia, dar în clipa următoare o gorilă

enormă sfîrtecă tufișurile de lîngă noi, sări în poiană și o smulse din hamac pe Alice, strîngînd-o la piept. Fata țipă sfîșietor, și sunetul vocii ei îmi dezmorți reflexele înțepenite de spaimă. Înainte de a mă întreba ce căuta o gorilă africană pe continentul sud-american, instinctul atavic îmi copleși rațiunea. Cu un gest precipitat, dar sigur am luat carabina automată și am țintit monstrul care fugea cu prețioasa-i pradă. Împușcăturile

porniră în rafale sacadate și gorila răcni înfiorător, străpunsă de gloanțe; o depuse pe Alice într-un hățiș de liane și veni spre mine, clătinîndu-se. Am rămas încremenit, uluit de vitalitatea ei neverosimilă, și fiara îmi smulse arma din mînă, apoi se prăbuși peste mine. M-am ferit cu oroare, privind halucinat agonia gorilei, care, ținînd carabina în labele diforme, zgîriase cu țeava pe pămîntul mocirlos: SÎNT ROBERT TAYLOR.

— *The end* —

Dialog necunoscut

— Bill, cum merge?

— Merge pe dracu', Joe! Nu vezi indicatoarele?! Am consumat combustibil sub limita minimă de securitate admisă.

— O.K.!

— Ai înnebunit, Joe?!

— De loc, bătrîne! Ți-am repetat doar expresia preferată a tehnicienilor de la Centrul spațial: „O.K. boys"!

— Am pierdut legătura cu ei încă din prima coborîre în straturile profunde ale atmosferei și ție îți arde de glumă!

— Nu-i nimic, Bill, în schimb am reușit!

— Am reușit, pe dracu'! Unde-s ceilalți băieți, ia spune?! Sîntem la sol, dar în ce condiții?! Combustibil pentru întoarcere — aproape zero! Provizii avem, dar ce folos? Vom crăpa după trei luni, cînd se epuizează toate rezervele de hrană și oxigen! Vom crăpa, Joe!!

— Deocamdată trăim, *old boy!* Mai bine lasă dracului gîndurile astea negre și privește în jur... nu ți se pare ceva curios? Uite, am coborît chiar pe țărmul unei mări sau al unui ocean, ce naiba e! La temperatura măsurată anterior, atît de riguros, cum se spune, marea asta...

— ...Trebuia să nu existe, Joe!

— Și totuși există, Bill! Toate „capetele de ou" din universitățile noastre își vor smulge părul de pe cap văzîndu-și răsturnate ipotezele și concluziile definitive, cică...

— Nu te avînta, Joe, încă nu am conectat stațiile automate!

— Ei și? Dar... fii atent, Bill!!!

— De ce urli în halul ăsta?

— Ecranu', privește ecranu' videolocatorului! Să fiu al dracului dacă animalu' ăla care se bălăcește în mare lîngă țărm nu e un om!

— Ai halucinații, Joe! Oameni aici?! Imposibil!

— Holbează-ți bine ochii, Bill! Ei, ai văzut?...

— Pe Jupiter, așa e! Nemaipomenit, Joe, nu-mi vine să cred! Reglează transfocatorul să-l vedem mai bine! Aha! Grozav! Dar tipul e amfibian, observi?!!

— Te cred, Bill! Are mîna cu patru gheare unite printr-o membrană, iar pe spate o creastă solzoasă, asta probabil îi ajută la înotul subacvatic! O să înnebunesc, old boy, oare-i adevărat tot ce văd?!!

— Am impresia că te-am molipsit de scepticism, Joe, dar mie mi-a trecut!

— Și mie, Bill, și mie! Fii atent, individul pare civilizat, e destul de îmbrăcat și în mîini ține un aparat!

— Joe, lîngă el, ai văzut?!! Din mare iese un disc metalic roșu, incandescent! Ne-a reperat, zboară spre noi!!

— O.K.!!!

. . . .

„Centrul spațial de control comunică: în urma dispariției navei spațiale «Typhoon» 7, trimisă în căutarea expediției anterioare — «Typhoon» 6 —, se interzic orice zboruri cu echipaje umane spre planeta Venus".

29 februarie a.c. ora 16 G.M.T

TONI Mc HINIT
M.A.S.A.

Pentru conformitate M.A.

PREVIZIUNILE S.F. ÎN COMPARAŢIE CU REALITATEA

— ... *Jules Verne!*

— *Da... Scriitor francez, născut în 1828, mort în 1905, celebru mai ales pentru anticipaţiile sale azi confirmate de cuceririle ştiinţei şi tehnicii, de exemplu: „De la pămînt la Lună" (1865) şi „În jurul Lunii" (1820), romane în care...*

Cam acesta ar fi începutul oricărui prezumtiv dialog la şcoală, între profesor şi un elev obişnuit din zilele noastre, care ar spune pe nerăsuflate, cu ochii strălucind de febra emoţiei, totul în linii mari despre acest Jules Verne, „contemporanul nostru" — cum l-a denumit atît de just scriitorul Ion Hobana. Şi, poate, tînărul entuziast ar mai adăuga că Jules Verne a făcut parte din cercul literar condus de Dumas-tatăl şi că a scris, în tinereţe, şi comedii, azi uitate, amănunte neesenţiale însă.

Trăind în timpul zorilor celui mai rapid salt industrial tehnic şi ştiinţific al istoriei, scriitorul francez a devenit celebru datorită stilului său limpede, veridicităţii, ca element împletit strîns cu cel fantastic, şi accentelor sale de şarjă fină. Toată opera lui fiind străbătută, ca de un fir roşu, de încrederea sa nestrămutată în voinţa şi inteligenţa creatoare a geniului uman.

Nu ne vom mai opri aici, în această scurtă prezentare a unor perechi de imagini, asupra unor considerente generale destul de cunoscute cititorilor noştri şi publicate în nr. 283 din septembrie 1966 al colecţiei, însoţite, de asemenea, de reproduceri comparative între ilustraţiile secolului trecut şi fotografiile zilelor noastre, ambele referitoare la călătoria omului spre Selena.

Privind fotografiile şi ilustraţiile perechi, ne dăm seama că Jules Verne este chiar şi astăzi extrem de interesant datorită previziunilor sale îndrăzneţe. . .

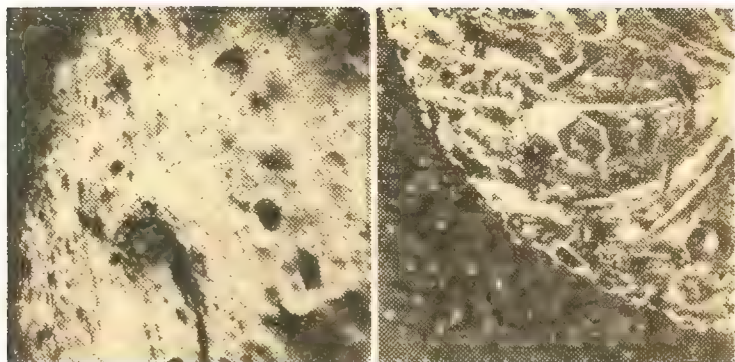
Hercule Poirot, legendarul detectiv, susținea că o enigmă polițistă poate fi rezolvată și din fotoliu, nefiind întotdeauna nevoie de lupa, de analizele și de agitația holmes-eană. Cerînd scuze pentru juxtapunerea ireverențioasă, constat, personal, că, spre a fi un destoinic vizionar sau anticipator, nu e neapărată nevoie să fii om de specialitate în știință și în tehnică ori tu însuți explorator și călător. Într-adevăr, Jules Verne, ca și Karl May au scris despre multe locuri terestre pe care nu le-au vizitat niciodată.

Lăsăm cititorilor noștri să observe cîte ceva inedit în paginile ilustrate ce urmează și să se întrebe, de exemplu, cum e posibilă strania coincidență între aspectul

(a) *Pregătirea lansării obuzului lunar după concepția de acum un secol ; (b) Un segment de navă spațială.*

(a) „Înaintea ochilor călătorilor a apărut discul lipsit de tonuri nuanțate, fără culori estompate, fără degradări de umbre, fiecare linie strălucind orbitor în alb sau în negru, din pricina totalei absențe a luminei refractare" (Jules Verne), (b) Selena, așa cum apare cosmonauților contemporani nouă.

veritabil al solului lunar și relieful preconizat de J. V.? Sau de ce a plasat el tocmai pe o „rampă cu șine" lansarea obuzului lunar?

DINU HĂNUȘ

(a) „(Pilotul) a atins cheia de descărcare a micii baterii electrice. S-a auzit imediat zgomotul surd, depărtat al unei explozii. A văzut prin geam o flacără lungă, subțire, care a dispărut într-o clipă" (Jules Verne); b) Deși deosebite, clișeul cu aprinderea motorului unei nave actuale și acest desen vechi de o sută de ani degajează, prin alăturare, un ciudat aer de familie, încurajator pentru fantezia omenească.

Omul care a născocit fizica

În ziua de 8 august 1946 a murit marele Wells, care, ca domnitorii din legendă, a stat pe tronul anticipației o jumătate de veac. Nu i-a păsat nici de gloria ilustrului său predecesor Jules Verne, ce i-a salutat (deși cu strîngere de inimă) suirea. Nu l-a putut umbri nici chiar statura uriașă a unor principi contemporani; nici Maurice Renard, nici H. H. Ewers, nici Aldous Huxley, nici Bradbury nu și-au însemnat ca Wells epoca.

Wells a fost scriitorul care, probabil, a prins cel mai bine pulsul științei din perioada 1890—1940, o secvență crucială a istoriei mondiale. Faima lui de „profet" ajunsese planetară.

În aceste rînduri comemorative nu vom putea aminti toate aspectele complexului „fenomen Wells" *. Ne vom mărgini, de aceea, să subliniem caracteristica esențială a fanteziei lui, profunda lui originalitate în domeniul ipotezelor științifico-fantastice.

Ni se pare ciudat că tocmai Jules Verne a reușit să dea cea mai bună definiție a specificului wellsian, dar probabil că nimeni n-ar fi putut intui mai bine decît Verne mutația intervenită în știința pe care o răsfrîngea literatura succesorului său.

După ce a citit (cam superficial, se pare) **Primii oameni pe Lună,** Jules Verne a declarat: „Eu mă folosesc de fizică. El o născocește. Eu mă duc în Lună într-o ghiulea trasă dintr-un tun. Aici nu există nici o născocire. El se duce în Marte **(sic !)** într-o navă aeriană **(sic !)**, pe care o construiește dintr-un metal ce înlătură legea gravitației. Toate bune, dar arătați-mi acest metal. Să-l producă !" Ca întotdeauna geniul stă alături de cea mai dezarmantă candoare !

* Celor care doresc să citească o prezentare a operei și a personalității lui H. G. Wells le recomandăm excelentul studiu al lui Ion Hobana (B.P.T. nr. 335/1966). În ceea ce privește traducerea scrierilor wellsiene, cele patru volume masive, publicate în deceniul trecut de Editura tineretului, au însemnat un important act de cultură, dar ele n-au epuizat imensa operă a scriitorului englez. Există, astfel, un mare număr de nuvele necunoscute încă la noi, din care, într-un viitor apropiat, ne propunem să alegem cîteva pentru cititorii colecției.

Kigsley Amis, din studiul căruia reproducem acest citat, nu pare să realizeze adevărata semnificație a celor două propoziții de foc: „Eu mă folosesc de fizică. El o născocește".

Există aici programul întreg a două concepții despre știință și despre forța pe care ea ne-o poate procura. Aventurile din majoritatea cărților verniene gravitează în jurul unor aparate, mașini sau peripluri descrise cu lux de amănunte și, oricît de îndrăznețe ar părea, se situează, am spune, pe un continuu al năzuințelor ce i-au însuflețit pe oamenii din secolul al XIX-lea.

Ni se va putea obiecta că romanele lui Wells sînt și ele în conformitate cu mentalitatea cititorilor din secolul al XX-lea. Numai că aceste năzuințe prezintă un fel de discontinuitate față de evoluția obișnuită a științei.

Lăsînd deoparte anticipațiile de mai scurtă respirație (tancurile, aviația militară, anabioza), cele mai multe previziuni ale lui Wells sînt proiecții obiective ale unor idei pe care majoritatea savanților din jurul anului 1900 le-ar fi considerat utopii, simple himere de basm (cavoritul antigravific, ingineria genetică în stare să schimbe structura unei ființe, invizibilitatea, existența unor făpturi extraterestre raționale, călătoria în timp, lumile paralele).

Importanța tuturor acestor teme nu se rezumă la faptul că ele au marcat o explozie în dezvoltarea literaturii de science-fiction, ci și la aceea că au întrevăzut demersul oamenilor de știință ai acestui secol sau poate chiar au accelerat apariția lor.

Este drept că în istoria civilizației pot fi descoperite întotdeauna surse, iar mișcarea dialectică implică atît salturile cît și acumulările cantitative. Și Verne, imaginînd aparatul zburător al lui Robur, admitea implicit că poate zbura un vehicul mai greu decît aerul și deci că poate fi înfrîntă ceea ce părea o lege a naturii.

Dar momentele care la Verne sînt excepții la Wells devin obișnuințe, căci Wells născocea fizica. Toate temele pomenite mai sus se situează în acest domeniu al „imposibilului". Lucrul cel mai surprinzător nu este însă această fantezie literară dezlănțuită, cît faptul că savanții înșiși recurg actualmente la această metodă de înfrîngere a legilor naturii (în realitate a ceea ce era considerat ca fiind legi ale naturii). Transuranienele sînt elemente care, datorită vieții lor ultrascurte, nu mai există în natura terestră; atomiștii însă le-au produs artificial. Elementul 112 este o substanță cu o viață lungă, începutul unei insule de stabilitate pe marea transuranienelor, așadar o excepție la excepție; și ea a fost produsă în laborator. Viața părea a fi cel mai mare miracol al naturii, însuși apanajul ei suveran; codul genetic ce începe să fie descifrat și prima genă artificială sintetizată de biochimiști deschid un capitol fascinant și teribil în lupta omului cu natura. Se știe că Niels Bohr i-a reproșat lui Heisenberg că teoria unitară a cîmpului emisă de acesta din urmă nu este suficient de „nebunească" spre a fi adevărată. Or, savanții celei de-a doua jumătăți a secolului nostru s-ar părea că încep să se conformeze acestui deziderat.

Cine ar fi îndrăznit acum zece ani să creadă posibile viteze mai mari decît viteza luminii? Și nu ne referim la lucrări științifice, ci la cele de pură anticipație. Cititorii mai vechi ai colecției își pot aminti de „scandalul" stîrnit de **Zidul metacosmic** al lui Ion Mînzatu (de profesie atomist!) Nenumăratele scrisori îi criticau fantezia de a

fi conceput viteze de trilioane de ori supraluminice. Astăzi fizicienii nu numai că au pus bazele teoretice ale tahionilor, ci au și pornit să vîneze aceste ipotetice particule. Acest demers de la structuri aparent pur matematice la detectarea fizică a obiectului presupus îl găsim de altfel și în cazul neutrinului, al mezonului, al antimateriei...

Savanții zilelor noastre au înțeles că orice idee poate fi transformată în realitate dacă descoperim metoda adecvată și dacă dispunem de utilajul necesar și de energia corespunzătoare : așa au răsărit acceleratoarele și radiotelescoapele gigantice, cu care pătrundem vertiginos în micro și în macrocosmos. La baza acestei mentalități revoluționare se află poate și opera lui H. G. Wells.

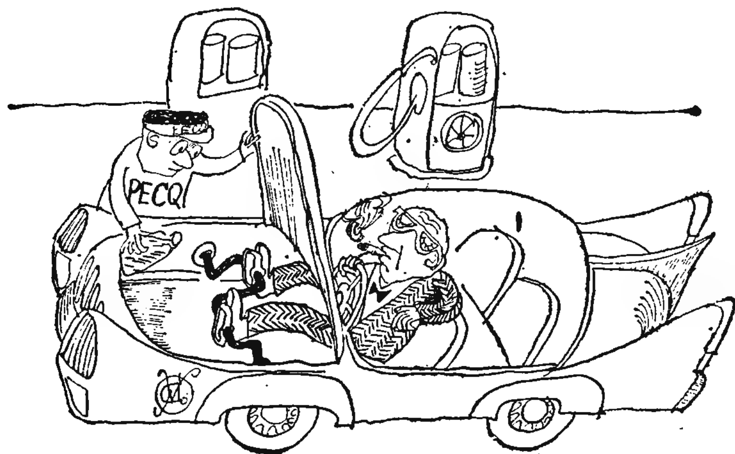
De fapt, abia prin romanele lui Wells și prin cuceririle actuale ale științei omenirea s-a apropiat de comandamentul lui Jules Verne : „Orice visează un om acum un altul va putea înfăptui mîine".

Rămîne numai ca toată această cosmică forță la care a parvenit omul să fie pusă în slujba omului, să nu ducă la pieirea lui, lucru pe care atît Verne cît și Wells îl doreau din adîncul sufletului și pentru care au militat prin întreaga lor operă.

ADRIAN ROGOZ

UMOR

de VASILE CRAIȚA-MÎNDRA

Fără cuvinte

...şi al dv. zero"

(PARABOLĂ DESPRE O „NOUĂ NOTAŢIE" DE ALTĂDATĂ SAU DESPRE REZISTENŢA LA SCHIMBĂRI) *

Cu mult timp în urmă, un tînăr matematician arab propunea unui inginer civil roman, care deţinea totodată şi o înaltă funcţie printre oficialităţile din Alexandria, o idee care, după cum susţinea el, ar fi fost de o mare însemnătate pentru stăpînirea romană, îndeosebi în activităţile de construire a drumurilor, navigaţie, strîngerea impozitelor sau de recensămînt. Aşa cum reieşea din manuscrisul său, arabul descoperise un nou sistem de a nota numerele, inspirat din unele inscripţii indiene. Acest sistem nu era altul decît acela pe care îl folosim astăzi.

După ce înalta oficialitate a studiat în prealabil manuscrisul, chiar vreme de mai multe ceasuri, trimise adresantului următorul răspuns: „Curierul mi-a adus propunerile dv. într-un moment în care nu prea eram încărcat cu treburi, aşa că, din fericire, am avut posibilitatea să le studiez cu multă atenţie. Aşa că acum am plăcerea să vă trimit următoarele comentarii amănunţite: N-ar fi exclus ca noul dv. sistem de numerotare să aibă, aşa cum pretindeţi, anumite avantaje, dar în mod sigur n-ar putea prezenta vreo importanţă practică pentru Imperiul roman. Chiar dacă el ar fi aprobat de însuşi împăratul, cum, de altfel, este firesc să fie o propunere de o asemenea însemnătate, el ar întîmpina o puternică împotrivire din partea populaţiei, mai cu seamă pentru că cei care ar trebui să-l folosească nu vor simpatiza ideile dv. radicale. Chiar aşa cum este el, scribii noştri se plîng mereu că alfabetul roman are prea multe litere, iar dv. mai veniţi să propuneţi în plus alte zece simboluri care vă caracterizează sistemul de numeraţie, adică

* Sub titlul „Coloana goală", revista americană „Computers and Automation" publică în numerele sale ceea ce editorul numeşte „o veritabilă pagină de folclor modern, unul dintre acele texte minunate de autori necunoscuţi şi care, dactilografiate, circulă din mînă în mînă, de-a lungul a multor ani".

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 şi al dv. 0

Este clar că semnul 1 are acelaşi înţeles ca şi cifra noastră 1, dar dacă acest semn 1 este deja atît de bine încetăţenit la ce bun să mai propuneţi unul nou? Mai departe, dv. explicaţi că ultimul semn, cel care seamănă cu un cerc şi aduce cu litera noastră «O» reprezintă o coloană goală, adică înseamnă «nimic». Dar, dacă tot nu înseamnă nimic, ce rost mai are să-l scriem? Eu nu mi-am putut da seama la ce ar folosi acest semn, dar, ca să fiu mai sigur, i-am cerut ajutorului meu să citească acest paragraf. Şi concluzia lui a fost aceeaşi. Apoi dv. spuneţi că numărul 01 înseamnă acelaşi lucru ca şi 1. Aceasta este o ambiguitate intolerabilă şi vă asigur că ea nu ar putea fi permisă în nici un document roman oficial. Notaţiile dv. mai conţin şi alte ambiguităţi, care par să fie încă şi mai rele. De pildă, aţi explicat că 1 înseamnă UNU, însă nu mai departe decît la aceeaşi pagină arătaţi că el mai înseamnă ZECE în 10 şi o sută în al dv. 100. Vă asigur că, dacă sarcinile mele oficiale nu ar fi fost destul de uşoare în timp ce citeam aceste lucruri, m-aş fi oprit aici. Oricum, vă rog să mă credeţi că alţi examinatori nu ar fi acordat nici un fel de atenţie unui material ce conţine erori atît de evidente.

În antichitate, egiptenii scriau astfel numărul 8 732 :

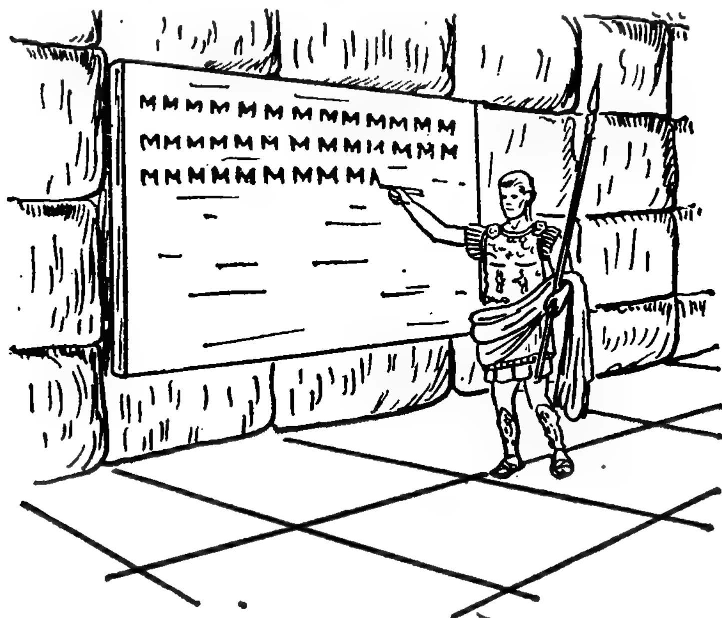
Iar un funcţionar, slujbaş de-al lui Cezar, l-ar fi notat sub forma :

MMMMMMMMDCCXXXII

În continuare, pretindeţi că sistemul dv. de numere ar fi mai simplu decît numerele romane. Deşi am examinat extrem de atent acest aspect, trebuie să vă comunic cu tot regretul că am ajuns la altă concluzie. De exemplu, pentru a număra pînă la cinci, dv. vă sînt necesare cinci simboluri noi, pe cînd romanii pot face acest lucru cu numai două simboluri cunoscute I şi V. La prima vedere, combinaţia IV (înseamnă «încă unu pînă la cinci») pentru patru pare să fie mai puţin simplă decît vechiul IIII, dar trebuie să observaţi că această inteligentă notaţie implică MAI PUŢIN EFORT, care, de altfel, este şi principiul invincibil al imperiului.

Pentru a număra pînă la douăzeci (zona numerică cea mai răspîndită în rîndul populației), dv. vă sînt necesare zece simboluri, pe cînd nouă ne sînt de ajuns doar trei — I, V, X. Demnă de notat este și particulara sugestivitate vizuală a lui V ca «jumătate» a lui X. Mai mult chiar, este mai mult decît evident că XX înseamnă «zece și cu zece», și aceasta pare să fie încă o dată mai mult de preferat în locul lui al dv. 20. Nu trebuie uitat că aceste asociații vizuale sînt foarte importante pentru clasele de jos, căci, așa cum spun africanii, «un desen spune cît o mie de vorbe».

Un roman din antichitate, care seamănă cu Augustus Cezar, încearcă să scrie un „milion" în cifre romane. Tot spațiul disponibil de pe placardă abia îi va ajunge ca să scrie „o sută de mii".

(După cartea „Unu, doi, trei... infinit" de G. Gomov)

Arătați apoi că, în ansamblu, numerele dv. sînt mai scurte decît numerele romane, cu toate că aceasta nu este tocmai evident din exemplele pe care le-am dat. Chiar dacă am presupune că este așa, este îndoielnic că aceasta ar însemna mare

lucru pentru bunăstarea imperiului, întrucît numerele nu constituie decît o mică parte din însemnările care se scriu. În orice caz, avem la dispoziție o mulțime de sclavi ce au suficient timp pentru a face această treabă.

Iar atunci cînd încercați să arătați că aceste numere pot fi manipulate mai ușor decît cele romane explicațiile pe care le dați sînt în mare parte nu numai greșite, dar și obscure. De pildă, arătați că la adunare 2 și cu 3 fac cinci, dar în exemplul pe care îl dați : 79

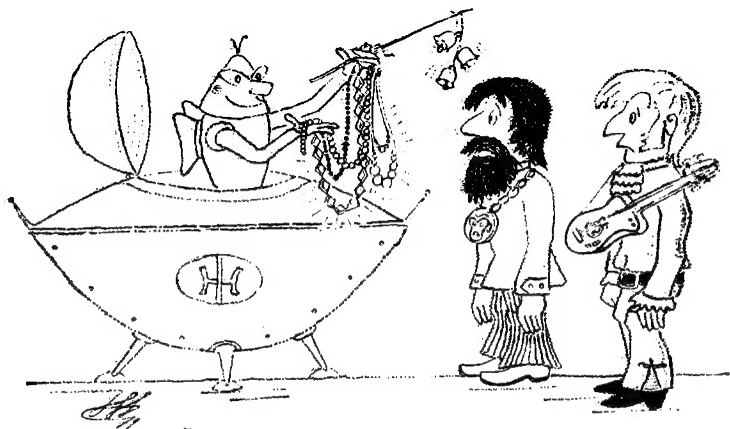
și cu 16

95

rezultă că 9 și cu 6 fac de asemenea cinci. Cum se poate una ca asta? În timp ce lucrul acesta rămîne neclar, este mai mult decît evident că alături ați greșit de tot, pentru că noi știm că 7 și cu 1 fac 8 și nu 9 după cum ați afirmat.

Cît privește așa-numitele «table ale înmulțirii și împărțirii» acestea necesită, de asemenea, unele lămuriri și poate chiar corectări. Eu văd cum în tabla dv. «9 ×...» ia naștere un șir unde se adună mereu 9, adică : 18, 27, 36, 45, 54, 63, 72, 81 și 90, dar nu văd astfel de corelații folositoare în tabla «7 ×...» de pildă. Întrucît avem șapte și nu nouă zile într-o săptămînă romană, ar fi mai important să avem un sistem ce să dea mai multe asemenea combinații în tabla «7 ×...».

După toate cele pe care vi le-am zis, eu v-aș sfătui să uitați această propunere peste măsură de ambițioasă, să vă întoarceți la cortul dv. din deșert și să lăsați aprecierile despre numere pe seama recenzorilor sau celor însărcinați cu strîngerea impozitelor. Sînt încredințat că, în ce privește astfel de chestiuni, ei își bat mai mult capul și pot face o treabă mai bună decît mine sau dv."

Fără cuvinte

UMOR POANTE ȘI CHIAR DESENE de MIHU ANTIN

— ...Acum te rog să-mi dai desenele, regret că nu putem discuta, dar foarte prins!

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"

2012

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică
sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
eviigheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nld68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala!)

Citiți publicațiile noastre:

- **Știința și Tehnica**
- **COLECȚIA „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"**
- **TEHNIUM 71**

AUGUST 1971

PREȚUL 1 LEU | 41007